

Η έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην Ελλάδα το 2019

του Γιάννη Μπασιά

Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου της ΕΔΕΥ

Σε μία περίοδο που η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί πλέον βασική προϋπόθεση της οικονομικής ανάπτυξης, η έρευνα υδρογονανθράκων και ιδιαίτερα φυσικού αερίου θα είναι ένας από τους σημαντικότερους ρυθμιστικούς παράγοντες για το μέλλον του ενεργειακού μείγματος στην οικονομία της Ελλάδας. Το μέλλον της εξερεύνησης υδρογονανθράκων στην Ελλάδα μαζί με το πρόγραμμα των αγωγών TAP (Διά-αδριατικού) και East-Med (Μεσογειακού) αποτελούν τμήματα της ενεργειακής ανάπτυξης που συντελείται στην Ελλάδα. Με την εξέλιξη των προγραμμάτων ερευνάς υδρογονανθράκων στις παραχωρημένες περιοχές, από την βασική γεωλογική, γεωφυσική και οικονομική μελέτη, οι εργασίες θα πρέπει να περάσουν σε επίπεδο για την επιτυχή ολοκλήρωση του οποίου θα απαιτηθεί εκπαίδευση και ανάπτυξη των προσόντων του ελληνικού δυναμικού που θα κληθεί να συνδράμει τις εντολοδόχους εταιρείες. Γνωρίζοντας τον μακροπρόθεσμο χαρακτήρα των επενδυτικών σχεδίων και προγραμμάτων της βιομηχανίας έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων (25 έως 30 έτη) θα πρέπει να δημιουργηθούν οι απαραίτητες εκπαιδευτικές συνθήκες που θα επιτρέψουν την ανάπτυξη εσωτερικής ανταγωνιστικότητας για αυτές τις εργασίες και συνεπώς ένα καινούργιο κεφάλαιο εκπαίδευσης ανοίγει σήμερα.

Μετά τις πρόσφατες ανακαλύψεις στην Ανατολική Μεσόγειο (Zohr, Καλυψώ, Αφροδίτη, Λεβιάθαν) και στην Μαύρη Θάλασσα (Neptune), η βιομηχανία πετρελαίου και φυσικού αερίου δείχνει αυξανόμενο ενδιαφέρον για να εξερευνήσει τις γεωλογικές ομοιότητες με τις περιοχές νότια και δυτικά της Κρήτης όπως και του Ιονίου Πελάγους. Σε αυτή την λογική εντάσσονται οι δραστηριότητες της ΕΔΕΥ, αρμόδιας αρχής του Ελληνικού Κράτους η οποία οργανώθηκε τεχνικά, νομικά και οικονομικά από το τέλος του 2016. Η εμπορική προώθηση του πετρελαϊκού ενδιαφέροντος της Ελλάδας σε διεθνές επίπεδο, η διαπραγμάτευση με τις πετρελαϊκές εταιρείες, η επίβλεψη των εργασιών και υποχρεώσεων των εντολοδόχων και η εκπόνηση τεχνικών μελετών αποτελούν πρωταρχικούς άξονες δραστηριοτήτων της ΕΔΕΥ συνεισφέροντας στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας και την εγκαθίδρυσή της ως σημαντικού κόμβου γεωστρατηγικής σημασίας στα σύνορα μεταξύ ανατολικής και δυτικής Μεσογείου. Μεταξύ των πρωταρχικών στόχων της ΕΔΕΥ είναι επίσης να ενημερώνει συνεχώς τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, το κοινό και τους επενδυτές της βιομηχανίας για αυτές τις εξελίξεις.

Οι υπεράκτιες περιοχές που έχουν ήδη παραχωρηθεί ή βρίσκονται εν αναμονή κύρωσης από το Ελληνικό Κοινο-

βούλιο υπερβαίνουν τα πενήντα - πέντε χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα. Πρόσθετες υπερράκτιες εκτάσεις, πάνω από εβδομήντα χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα, έχουν αξιολογηθεί μέσα στο 2018 από την ΕΔΕΥ. Αυτές οι εκτάσεις είναι διαθέσιμες στο κεντρικό Ιόνιο και νοτίως της Κρήτης με πετρελαιοικά συστήματα παρόμοια με αυτά των μπλοκ που έχουν ήδη παραχωρηθεί.

Μετά την υπογραφή ενός μεγάλου αριθμού συμβάσεων παραχώρησης για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, οι εργασίες έχουν πλέον περιέλθει στη δικαιοδοσία των εντολοδόχων εταιρειών. Εννέα περιοχές έχουν αδειοδοτηθεί για την έρευνα και εκμετάλλευση συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής του Πρίνου. Τέσσερις επιπλέον παραχωρήσεις βρίσκονται στο στάδιο της έγκρισης από το Ελληνικό Κοινοβούλιο και δύο παραχωρήσεις παραμένουν προς το παρόν σε στάδιο αναμονής. Με βάση τις συμβατικές υποχρεώσεις των εταιρειών «Ενεργειακή» και «Ελληνικά Πετρέλαια» τα προγράμματα της παραγωγικής γεώτρησης στο μπλοκ «Κατάκολο» και της ερευνητικής γεώτρησης στο μπλοκ «Πατραϊκός» αντίστοιχα, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν στο τέλος του 2019 ή στις αρχές του 2020.

Τα επόμενα βήματα της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων (ΕΔΕΥ) περιλαμβάνουν βέβαια την παρακολούθηση των ήδη δρομολογημένων προγραμμάτων έρευνας και παραγωγής των αναδόχων εταιρειών και κοινοπραξιών όσο και της εμπορικής προώθησης νέων περιοχών έρευνας με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Για αυτές τις νέες περιοχές δεν πρόκειται να προκηρυχθεί ένας γύρος παραχωρήσεων, καθώς η ΕΔΕΥ έχει επιλέξει να αξιοποιήσει τη δυνατότητα που δίνεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία να κινηθεί με πιο ευέλικτο τρόπο, αποτεινόμενη η ίδια σε δυνητικούς ενδιαφερομένους. Στην κατεύθυνση αυτή, η εταιρεία έχει προβάλλει γεωλογικά στοιχεία των συγκεκριμένων περιοχών σε σειρά διεθνών τεχνικών συνεδρίων, καθώς και σε άλλες διεθνείς εκδηλώσεις γεωοικονομικού ενδιαφέροντος, ενημερώνοντας τους υποψήφιους επενδυτές για το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι περιοχές αυτές και δίνοντας έμφαση στα συγκεκριμένα γνωρίσματά τους. Με τον τρόπο αυτό η ΕΔΕΥ επιδιώκει να αποφύγει τη χρονοβόρα διαδικασία ενός νέου γύρου παραχωρήσεων,

κερδίζοντας 6-9 μήνες, αλλά και να περιορίσει το κόστος. Ας μην ξεχνάμε, ότι η ερευνητική φάση που διαρκεί για διάστημα 5 έως 6 ετών είναι πολύ σημαντική διότι αποδίδει στις περιφέρειες και κοινότητες οικονομικά οφέλη στο δευτερογενή και τριτογενή τοπικό τομέα, και επιπλέον επιτρέπει μια καλύτερη γνώση του υπεδάφους από κάθε άποψη, γεωλογική, τεκτονική και σεισμολογική, αλλά επίσης και επιφάνειας σχετικά με την μορφολογία, τους ρηχούς υδροφόρους ορίζοντες, τη πανίδα και χλωρίδα, τα αρχαιολογικά ευρήματα.

Εκτός από αυτές τις βασικές κατευθύνσεις η ΕΔΕΥ έχει προχωρήσει σε συνεργασίες με θέματα που θα απασχολήσουν τις δραστηριότητές της τα επόμενα χρόνια. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται, η προσομοίωση γεωφυσικών δεδομένων μεγάλου βάθους, η δημιουργία καταλόγου της παρουσίας της οργανικής ύλης στην Ελλάδα, η εκμετάλλευση γεωλογικών δομών που εγκλείουν υδρογονάνθρακες η/και διοξείδιο του άνθρακα προς δέσμευση, κατασκευή του ελληνικού χαρτοφυλακίου των υδρογονανθράκων και συναφών μορίων σε αέρια η υγρή μορφή. Επιπλέον στα πλαίσια της εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την ασφάλεια των υπερακτίων εγκαταστάσεων η ΕΔΕΥ μελετά τις επιπτώσεις της ύπαρξης υδριτών στην ασφάλεια των υποθαλάσσιων εγκαταστάσεων και συμμετέχει ενεργά στην δημιουργία του μεσογειακού χάρτη για την γαλάζια ανάπτυξη σε συνεργασία με τους αντίστοιχους ιταλικούς φορείς.

Οι περιοχές που δεν έχουν παραχωρηθεί έως σήμερα και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη βιομηχανία βρίσκονται δυτικά της Πελοποννήσου, νότια της Κρήτης, αλλά και σε χερσαίες περιοχές ανατολικά της Ηπείρου έως τη Θράκη. Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι η γεωγραφική τοποθέτηση όλων αυτών των στόχων συμπίπτει επίσης με τα δύο μεγάλα έργα μεταφοράς φυσικού αερίου TAP και Eastmed, δημιουργώντας ένα ασφαλέστερο πλαίσιο σημαντικών επενδύσεων.

Συνοψίζοντας, αξίζει να τονίσουμε, ότι όλα τα προαναφερόμενα προγράμματα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της χώρας ενισχύοντας παράλληλα το γεωστρατηγικό της ρόλο στην ευρύτερη περιοχή της νότιο - ανατολικής Μεσογείου. ■